

ADIMEN ARTIFIZIALAREN ETA DATUEN POLITIKA

TRANSPORT SYSTEMS
TRAINS
BUSES
SIGNALLING
COMPONENTS
SERVICES

Your Way
to Future Mobility

Konpainiak helburu informatiboekin soilik ematen du hurrengo euskarazko itzulpena, Konpainiaren webgunean eskuragarri dagoen jatorrizko dokumentu ofizialean oinarrituta. Euskarazko bertsioaren eta gaztelerazko dokumentuaren artean desadostasunik egonez gero, azken hori gailenduko da.

AURKIBIDEA

- 1. XEDEA 3
- 2. IRISMENA..... 3
- 3. ADIMEN ARTIFIZIALAREN ETA DATUEN ARLOKO PRINTZPIOAK..... 3
- 4. METRIKAK ETA HELBURUAK..... 5
- 5. GOBERNANTZA ETA IKUSKAPENA 6
- 6. BARNEKO INFORMAZIO-SISTEMA (SALAKETA-BIDEAK)..... 8
- 7. BERRIKUSTEA ETA EGUNERATZEA..... 8
- 8. ONARPENA ETA ZABALTZEA..... 8

1. XEDEA

CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES, SA enpresaren Administrazio Kontseiluak, sozietatearen eta bere taldearen (aurrerantzean, "CAF" edo "Taldea") estrategia orokorrak definitzeko eskuordetu ezin daitezkeen eginkizunak betetz, eta Europar Batasunak bultzatutako arau-garapenak kontuan hartuta, eta, bereziki, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2024/1689 (EB) Erregelamendua, 2024ko ekainaren 13koa, Inteligentzia Artifizialari buruzkoa ("AAE"), eta gainbegiratze-agintariek eta ospe handiko erakundeek ezarritako gomendioak, praktikak eta estandarrak kontuan hartuta, 2025eko otsailaren 26ko bilkuran onartu du Adimen Artifizialaren ("AA") eta Datuaren Politika hau ("Politika"), Taldearen Gobernu Korporatiboaren Sistemari txertatzen dena, eta bertan ezartzen da.

Politika honek CAFek IA eta datuak modu arduratsuan, gardenean, seguruan eta fidagarrian garatzeko eta erabiltzeko Jokabide Kodean islatutako konpromisoa islatzen du, bere praktikak aplikatzeko den indarreko araudiarekin lerrotatuz, baita bere balio etiko korporatiboekin eta segurtasun- eta pribatutasun-estandar gorenekin ere. Alde horretatik, CAFek konpromisoa hartzen du IA eta Datua modu arduratsuan garatzeko eta erabiltzeko, haren aplikazioek balio jasagarria sortzen lagun dezaten, CAFen jarduerak eta egitura kontuan hartuta.

2. IRISMENA

Politika hau CAF osatzen duten erakunde guztiei aplikatzen zaie, eta Taldeko edozein erakundetako langile, zuzendari eta administrazio-organoko kide guztien erantzukizuna da betetzea, edozein dela ere betetzen duten kargua edo kokapen geografikoa. Era berean aplikagarria izango da, harreman zibil edo komertzial baten esparruan, CAFek erabiltzen, babesten edo AA korporatiboko tresnak erabiltzea baimentzen dien beste edozein pertsona edo erakunderentzat. Aurreko guztiak AAeko erabiltzailetzat hartuko dira politika honen ondorioetarako ("Erabiltzaileak").

Kontrola ziurtatzen duen behar adinako parte-hartzerik ez dutelako CAFekoak ez diren partaidetzako sozietateei dagokienez, haien jarduera-printzipioak politika honetan ezarritakoarekin bat etortzea sustatzen da, gutxienez CAF Taldearen Jokabide Kodearen Printzipio Orokorrekin bat.

Era berean, behar adinako arretaren irizpideak aplikatuz, printzipio horiek balio-kateko hirugarrenei ("Negozio-Bazkideei") ere aplika dakizkieke, bereziki haien proiektu-bazkideei, eragileei eta hornitzaileei, eta, hala dagokionean, haien bezeroei ere bai, merkataritza-harreman motaren arabera, arrazoizko moduan eta arriskuarekiko proportzioan. Negozio-bazkideen tipologien eskakizun zehatzak definitzeko faktore objektiboak hartuko dira kontuan, hala nola CAFek eragiketa-kontrola duen edo hirugarrenean eragiteko gaitasun erabakigarria duen, edo nazioarteko jardunbide egokien gida nagusietan aitortutako antzeko irizpideak.

3. ADIMEN ARTIFIZIALAREN ETA DATUEN ARLOKO PRINTZIPIOAK

AAEk "AA sistema" makina batean oinarritutako sistematzat definitzen du. Autonomia maila ezberdinekin lan egiteko diseinatua dago, eta moldaketa gaitasuna erakusten du hedapenaren ondoren. Horretaz gain, helburu esplizitu zein inplizituetarako, sarrerako informaziotik inferituta, irteerako emaitzak sortzen ditu. Hala nola, iragarpenak, edukiak, gomendioak edo erabakiak; ingurune fisikoetan zein birtualetan eragin dezaketenak.

Definizio horren arabera, AA da lan adimendunak egiteko gai diren sistemak garatzeko datuen erabilera eta kudeaketa bultzatzen duen diziplina. Datuen bizi-zikloaren etapa bakoitza funtsezkoa da sistema horien garapenerako eta funtzionamendurako, eta haiek egokitzeko eta emaitza zehatz eta erabilgarriak sortzeko duten gaitasuna bermatzen da.

CAFek printzipio batzuk betetzea, sustatzea eta ezartzea bultzatzen du AAarekiko elkarrekintza guztietan, CAFen Jokabide Kodean aurreikusitakoarekin bat etorritik. Printzipio horiek politika honen oinarri dira, eta honela jasotzen dira:

1. **CAFen lege eta erregulazioen eta barne-araudiaren erantzukizuna eta betetzea:** AAaren eta Datuen erabilera guztiak aplikatu beharreko lege eta araudi guztien eta CAFen barne-araudiaren arabera egin behar dira. Horren barruan sartzen dira, bereziki, informazio-sistemen erabilera egokiari buruzko erregulazioa eta datu pertsonalen babesari buruzko erregulazioa.

CAFen garatzen edo inplementatzen diren IA sistemak alde aurretik aztertu eta baliozkotuko dira, Erabiltzaileek beren erabilera profesionala ahalbidetzeko prozedura egokien arabera.

CAFek auto-erantzukizun ikuspegia sustatuko du, arriskueta oinarritutako erregulazioarekin eta AAaren gobernantza-eredu batekin. Prozesu eta tresnen bidez garatuko da, AAaren ekimeneen bizi-ziklo osoa diseinatzeko eta parte-hartzaileen erantzukizuna argi eta garbi identifikatzeko. Horrela, emaitzen kontuak emango direla bermatuko da.

2. **Etika eta erantzukizuna:** AAa eta Datuak edozein diskriminazio edo ebaketa mota eta hirugarrenen eskubideak urratzea saihestuz garatu eta erabili behar dira.

Illo horretan, AAaren estrategiak garapen iraunkorra sustatu behar du, eta bermatu behar du bai AA sistema batean entrenatzeko eta prozesatzeko sartzen diren datu, eduki eta informazioak, bai prozesatu ondoren sortzen diren emaitzek eta informazioak jabetza intelektuala, enpresa-informazio konfidentziala edo hirugarrenen merkataritza-sekretuak errespetatzen dituztela.

Gainera, algoritmoak hainbat datu adierazgarriekin diseinatu eta entrenatu behar dira, ebaketak murriztu, eta emaitza bidezkoak eta zuzenak bermatzeko.

3. **Gardentasuna eta argitasuna:** AA orok gardena izan behar du, eta haren erabakiek argigarriak izan behar dute, teknologiak une bakoitzean onartzen dituen estandarren arabera. Erabiltzaileek ulertu behar dute nola eta zergatik hartzen diren erabaki automatizatuak. Bereizki, Erabiltzaileei jakinaraziko zaie AAak bultzatutako sistemekin edo horien interakzioarekin komunikatzen ari direnean.

Aurrekoaren aplikazioa hirugarrenen teknologia erabiltzen denean ere aplikatuko da.

4. **Kalitatearen, Osotasunaren eta Datuen Eskuragarritasunaren printzipioa:** Datuen osotasuna, kalitatea, zehaztasuna eta egiatasuna bermatu behar dira, AAa eta datuak ustiatzeko beste tresna batzuk aplikatzeko

funtsezko oinarri gisa. Datuak zehatzak, osoak eta eguneratuak direla ziurtatu behar da, eta horretarako arduradunak izendatu behar dira.

5. **Datuen kultura eta AAaren erabilera sustatzea:** Erabiltzaileek prestakuntza egokia jaso behar dute AA eta Datu Aplikazioen erabilera eta garapenari buruz eta datuak ustiatzeko beste tresna batzuei buruz, baita lotutako printzipio etikoei eta legezko printzipioei buruz ere.

Ildo horretan, **CAF**ek AA eta Datua erabiltzeko kultura sustatuko du erabiltzaileen artean, helburu estrategikoak lortzea sustatzen duten heinean.

4. METRIKAK ETA HELBURUAK

AAaren eta Datuen Politikan ezarritako printzipioak eta konpromisoak betetzen direla bermatzeko, **CAF**ek monitorizazio- eta kontrol-sistema sendo bat definitu du, errendimendu-adierazleetan eta epe labur, ertain eta luzerako argi definitutako helburuetan oinarritua.

Errendimendu-adierazleen aldi behingo jarraipenari esker, aurrez definitu diren epe laburreko, ertaineko eta luzeko helburuak lortzeko bidean egindako aurrerapena ebalua daiteke. Praktika horrek arreta eta hobekuntza behar duten arloak identifikatzen laguntzen du, erabakiak behar bezala hartzeko eta neurri zuzentzaile egokiak ezartzeko aukera emanaz. Horrela, etengabeko hobekuntza-zikloa ziurtatzen da, eta errendimendua eta eraginkortasuna optimizatzen dira erakundearen maila guztietan.

Eraginkortasuna bermatzeko, errendimendu-adierazleek irizpide hauek bete behar dituzte:

- Garrantzia: Adierazleek zehatz eta modu esanguratsuan neurtu eta islatu behar dute helburu jakin bat lortzeko bidean egindako aurrerapena, eta erabakiak hartzeko, eta ekintzak egiteko erabil daitekeen informazioa eman behar dute.
- Errepresentazio leiala: Datuen iturriek fidagarriak izan behar dute, eta neurketa-metodoak estandarizatu egin behar dira. Adierazleen bidez aurkeztutako informazioak osoa, neutrala eta zehatza izan behar du.
- Aukera: Adierazleak neurtzeko maiztasunak egokia izan behar du erabakiak hartzeko.
- Erabiltzeko erraztasuna: Erraz ulertzeko eta interpretatzeko modukoak izan behar dute, bai biltzen dituztenentzat, bai horiek aztertzeaz arduratzen direnentzat.
- Komunikazio eraginkorra: Adierazleen emaitzak argi eta zehatz jakinarazi behar zaizkie erakundeko maila guztiei.

Adierazle garrantzitsuenak informazio ez-finantzarioaren txostenean bilduko dira, Taldeak bere gain hartutako iraunkortasun-jardunbide onenen arabera.

Ikuspegi horrekin lortu nahi den helburua da AA eta Datuen arloko printzipioak eta konpromisoak zeharkako ardatza izatea erabakiak hartzeko **CAF**eko maila guztietan eta, bereziki, arriskuen kudeaketan, bere ekintzek akziodunentzat nahiz interes-taldeentzat balioa izan dezaten.

5. GOBERNANTZA ETA IKUSKAPENA

CAFek AA eta Datuen arloan duen gobernantza maila hauen bidez egituratzen da:

a) Administrazio Kontseilua

Administrazio Kontseiluak AAari eta Datuei buruzko Taldearen barne-gobernantzaren oinarriak finkatzen ditu, arlo horretako helburu estrategikoak definituz, eta, bereziki, honako eskumen hauen bidez:

- Esparru korporatiboko Politika hau onartzea.
- Erakundean AA eta Datu arloko jardueren jarraipen erregularra egitea.
- Zuzendaritzarekin batera, AAaren eta Datuen erabilpen kultura sustatzea erakunde osoan, negozio-estrategiarekin bat datorren ahalmen guztia aprobetxatzeko, modu arduratsuan.
- Auditoretza Batzordeari AA eta Datuen arloko helburu estrategikoen ezarpenaren ikuskapena esleitzea.
- AA eta Datuen Funtzioaren helburuak lortzeko beharrezkoak diren gaitasun eta baliabide material eta giza baliabideen eskuragarritasuna bermatzea.
- Auditoretza Batzordeak eskatuta, Politika hau eguneratzea, 7. atalean aurreikusitakoaren arabera.

b) Auditoretza Batzordea

Taldearen arrisku finantzarioen eta ez-finantzarioen kudeaketa- eta kontrol-sistemen gainbegiratze- eta ebaluazio-ahalmenak ditu Auditoretza Batzordeak, arrisku teknologikoak barne.

Halaber, Auditoretza Batzordeari honako eskumen hauek dagozkio:

- Politika honen aplikazioa gainbegiratzea, bai eta AA eta Datu funtzioak ere.
- Aldian-aldian AA eta Datuaren Funtzioaren Arduradun Korporatiboarengandik eremu horien kudeaketari buruzko informazioa biltzea, gutxienez AA eta Datuaren ekimenen aurrerapena eta CAFen AA eta Datuaren produktuen eta aplikazioen egoera barne hartuta
- Kontseiluari Politika honen eguneraketa proposatzea, 7. idatz-zatian aurreikusitakoarekin bat etorriz.

c) Teknologia Korporatiboko zuzendaria

Teknologia Korporatiboko zuzendaria:

- Taldeko teknologiaren alorreko jarraibideak finkatuko ditu, eta, bereziki, Adimen Artifizialaren eta Datuen Funtzioa kudeatzeko jarraibideak; Funtzio hori Taldearen gainerako teknologia-arloekin koordinatuko du.
- AA Funtzioaren Arduradun Korporatiboaren eta Datuen zuzeneko txostena jasoko du, maila korporatiboan zehaztutako helburu estrategikoak eta jarduera-adierazle gakoak (KPI) betetzeari buruzkoa.
- AA eta Datuen arloko goi-zuzendaritzaren parte-hartzea erraztuko du goi-mailako foroetan, baldin eta AA eta Datuen Funtzioaren Arduradun Korporatiboak zuzenean parte hartzen ez badu.

- Adimen Artifizialaren eta Datuen Batzorde Korporatiboan egon beharko duten CAFen arloak zehaztuko ditu.

d) AA eta Datu Funtzioa eta AA eta Datu Funtzioaren Arduradun Korporatiboa

Adimen Artifizial eta Datu Funtzioa Administrazio Kontseiluak AA eta Datuen arloan ezarritako helburu estrategikoak garatu, ezarri eta aplikatzeaz arduratzen den barne-organoa da, Teknologia Korporatiboko zuzendariaren zuzendaritzapean, informazioaren eta komunikazioaren teknologien arduradunak edozein direla ere.

Arduradun nagusia (“**AA eta Datuen Funtzioaren Arduradun Korporatiboa**”) funtzio hori garatzeko ezagutza, esperientzia eta gaitasun egokiak dituen pertsona bat izango da, eta erakundearen erabakiak hartzeko, izendatzeko eta eragiteko behar besteko gaitasuna izango du.

Bere eskumen nagusien artean, AA eta Datu Funtzioak:

- AAaren eta Datuen erabilera sustatuko du, CAFek arlo horretan dituen printzipioen arabera, eta, horretarako, erabilera-kasuen katalogoa eta horiek garatzeko, eboluziorako eta mantentzeko behar diren datu guztiak gobernatuko ditu.
- AA eta Datu produktuen eta aplikazioen garapena, etengabeko hobekuntza eta mantentze-lanak bermatuko ditu.
- Kostu-, jasangarritasun-, erabilgarritasun- eta zibersegurtasun-alorrean, AA eta Datuari lotutako errendimendu-adierazleak definitu eta monitorizatuko ditu.
- Foro egokiei behar bezala ohartaraztea bermatuko du.
- CAFen AA eta Datuen arloan alfabetatzeko eta kontzientziatzeko ekimenak definituko ditu.
- Eragile korporatiboekin koordinatuko da, AA eta Datua integratzen direla bermatzeko, eta, bereziki, honako sail eta funtzio hauekin: IT, Zibersegurtasuna, Compliance, Iraunkortasuna, Legala, Datuen Babesa eta Arriskuak. Azken horiek AAetik eta Datutatik eratorritako erronka berriak dira, Adimen Artifizialaren eta Datuen Funtzioaren laguntzarekin.

AA eta Datuaren Funtzioaren Arduradun Korporatiboak Teknologia Zuzendaritzari jakinaraziko dio, eta, nolana ere, Auditoretza Batzordeari aldizka emango dio bere funtzioen gauzatzearen berri, arloko praktika onenen ildotik.

AA eta Datuarekin lotutako arriskuak aldian behin ebaluatuko dira, arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko sistemaren esparruan.

e) AA eta Datuen Batzorde Korporatiboa

Taldeak AA eta Datuen Batzorde Korporatibo bat izango du, Taldearen jarduerari eragin diezaioketen AA eta Datuen arloan garrantzitsuak diren ebazpenak hartzeko.

AA eta Datu Batzorde Korporatiboak erakunde horien arlo kopuru egokia izango du, Teknologia Zuzendariaren eta Adimen Artifizialaren eta Datuen Funtzioaren Arduradun Korporatiboaz gain.

AA eta Datuen Funtzioaren Arduradun Korporatiboaren eskumenak garatzeko beharrezkoak diren beste egitura batzuk egon ahal izango dira, eta haren koordinaziopean jardungo dute.

f) Negozio Zuzendaritza

CAFen barruan negozio-jarduera jakin bat banatzeaz arduratzen den organo gorena da Negozioaren Zuzendaritza. Negozio Zuzendaritzak AA eta Datuen arloan izango duen funtsezko erantzukizuna politika hau ezartzea izango da, negozioaren beraren barruan garapen, ikuskapen eta kontrolerako hedapen-planak definituko direla ziurtatuz. Horretarako, Adimen Artifizialeko eta Negozioaren Datuen Arduraduna izendatuko da.

g) AA eta Negozioaren Datuen arduraduna

AAaren eta Datuen arduradunak AA eta Datuari lotutako Negozio mailako kudeaketa guztiak koordinatuko ditu, hala nola, AA eta Datuen Negozio Gidalerro korporatiboak hedatzea, AA eta Datu erabilera-kasuak sustatzea eta biltzea, eta AA eta Datu negozioen arloko eskumenak ezartzea, prestakuntza eta kontzientziazio korporatiboko planak ezarriz eta Negozioak izan ditzakeen behar espezifikoak identifikatuz.

6. BARNEKO INFORMAZIO-SISTEMA (SALAKETA-BIDEAK)

Taldeko kide guztiek lan- edo lanbide-testuinguruan identifikatutako portaerei edo jokabideei buruzko informazioa eman behar dute, Politika honetan ezarritako printzipio eta parametroen aurkakoak izan badaitezke, baita arrisku-zantzua izan daitekeen edozein jarduera edo jokabide ezagunei buruzkoa ere.

Horretarako, Taldearen Informazioko Barne Sistema erabili beharko dute, Taldearen Informazioko Barne Sistemaren Politikan ezarritakoaren arabera, eta web orri korporatiboaren bidez sartu beharko dute sisteman. Taldearekin zerikusirik ez duen beste edozein hirugarrenek ere erabil dezake mekanismo hori, politika honen ondoriozko ez-betetzeei buruzko informazioa emateko.

Taldearen Informazioko Barne Sistemak Informazioko Barne Sistemaren Politikan islatutako konfiantza- eta konfidentziasun-bermeak (informatzailearen identitatearen babesa barne) eskaintzen ditu, bai eta errepresaliak debekatzeko bermeak ere, eta fede onez erabili beharko da, ez-betetzereen bat dagoela edo hura agertzeko arriskuren bat dagoela arrazoizkoa den ustean oinarrituta.

7. BERRIKUSTEA ETA EGUNERATZEA

CAFeko Administrazio Kontseiluak, Auditoretza Batzordeak eskatuta, Politika eguneratuko du etengabeko hobekuntzarako konpromisoaren esparruan, eta, bereziki, Politika horren edukiari eragiten dioten arau-aldaketa garrantzitsuak onartzen direnean.

8. ONARPENA ETA ZABALTZEA

Politika hau 2025eko otsailaren 26an onartu zuen Administrazio Kontseiluak, eta egun horretatik aurrera sartu da indarrean.

Interesa dutenek eta hartzailleek errazago izan dezaten, politika hau CAFen webgunean argitaratuko da, bai eta Taldearen barruko kanaletan ere.